

dering van dit of dat (een onontbeerlijke stimulans) maar vooral ook: opmerkingen, aanmerkingen en verlangens naar voren brengen. De gedachte is vatbaar voor uitwerking. Lezers, gaat je gang. Hier ligt via de V.S.V. de weg om de krant te verbeteren niet alleen, maar om die te maken tot een orgaan van al zijn communistische lezers. Daar moeten we heen! Niet een krant die regelmatig volgeschreven wordt door dezelfde kameraden, die hun plicht kennen en verantwoordelijkheid aandurfden. Het behoort te zijn ons aller krant door onze gezamenlijke belangstelling en arbeid.

Arbeidersschool

De Arbeidersschool der V.S.V. te Amsterdam begint in October weer te draaien. Op Vrijdag 4 Oct. begint de cursus „Economie”, die een half jaar zal duren. Deze cursus, die in het nummer van 23 Maart 1946 reeds werd aangekondigd, kan vanzelfsprekend slechts door een beperkt aantal kameraden worden gevolgd. Reeds nu is het aantal bijna volgeboekt.

Op een nader te bepalen dag vangt een Esparanto-cursus aan. Ook elke week een avond gedurende een half jaar.

Hiervoor worden de aanmeldingen met spoed verwacht, terwijl we er op wijzen, dat ook hier het deelnemersaantal tot een zeker aantal wordt beperkt. Voorts wordt op Maandag 7 October in gebouw „Westende” aangevangen met een reeks van lezingen, waarbij ruime gelegenheid tot discussie wordt geboden.

In een tiental lezingen zullen de belangrijkste punten uit „Dat Kapital” van Karl Marx worden behandeld.

De persoon van den inleider geeft ons de zekerheid, dat we kunnen rekenen op heldere en levendige uiteenzettingen.

Dan volgen een drietal inleidingen over de onderwerpen:

- 1e. Kunst en maatschappij.
- 2e. Socialistisch proza.
- 3e. Socialistische poëzie.

Verder een viertal lezingen over:

Psychologie en socialisme.

Tenslotte een viertal over:

Proletarische klassebewegingen.

Ook lopen we rond met plannen voor een Bonte kunst-avond en een bijzondere sluitingsavond, maar hierover zullen we later nog berichten. Eveneens hopen we dan mededeling te doen van het inlassen nog van avonden met een speciaal karakter. Voorlopig echter volstaan we met het bovenstaande programma, dat behoudens misschien een wijziging in de volgorde, zeker doorgang zal vinden.

Het correspondentie-adres is: V.S.V. Amsterdam, Beursstraat 17.

Loslippige diplomaten

De Griekse ambassadeur in de V.S. sprak voor de Veiligheidsraad; hierbij was hij wat loslippig: „De aanklacht dat de Britse troepen partijdigheid hadden getoond, was zonder fundering. Deze troepen hadden integendeel steeds aangedrongen op clementie voor de E. A. M. de linkervleugel”. (Het V.V. van 6-9-46).

Dus toch partijdig! Dan zal het wel meer dan nodig zijn geweest!

Mijnheer beweerde verder, dat bij het Griekse koningsreferendum alles volkomen eerlijk was toegegaan.

Ja ja, dat ging dan zo: iedere kiezer kreeg twee stembriefjes, een pro en het andere contra de monarchie. Een van de twee mocht hij Zaterdag, bij het referendum, behouden. „Wee den Grieksen arbeider, ambtenaar of kleinen boer” zegt het V.V. van 31-8-46, „die Maandagmorgen zijn stembriefje „contra” niet bij zijn werkgever inlevert.”

De Arbeidersraden

In de tweede helft van de volgende maand verschijnt bij de Uitgeverij De Vlam het volledige werk: De Arbeidersraden, door P. Aartsz.

Het eerste gedeelte n.l. de twee eerste hoofdstukken, verschenen reeds in het begin van dit jaar gebrocheerd, tegen de prijs van f 1.25.

Nu volgen dus de hoofdstukken III, IV en V die veel omvangrijker zijn. De prijs daarvan zal f 2.— bedragen.

Bovendien is het geheel ook, tot één boekwerk van ruim 280 pagina's verenigd, op dat tijdstip verkrijgbaar. Dit gehele werk zal gebonden verkrijgbaar zijn tegen de prijs van f 3.90.

Wie deze prijzen vergelijkt met andere uitgaven van tegenwoordig, moet tot de conclusie komen, dat de prijs bijzonder laag is gesteld.

Een werk als dit, dat op marxistische wijze de ervaringen van de klassenstrijd en de weg naar het communisme beschrijft en dus zo uitermatig nuttig kan zijn voor allen die hun plaats willen vinden of reeds gevonden hebben in de bevrijdingsstrijd van de arbeidersklasse, is nog niet verschenen.

We menen daarom goed te doen, om nu de verschijningsdatum ongeveer vast staat de gelegenheid te openen bij voorbaat in te tekenen. Wie daarvan gebruik maakt, kan er dus verzekerd van zijn, dat hem het werk (naar verkiezing hetzij geheel of gedeeltelijk) in October wordt toegezonden.

Intekenen betekent echter gelijk met de intekening betalen, maar tegen een gereduceerde prijs. Dat het prijsverschil belangrijk is, kunt U zien aan onderstaand intekenformulier. Het is echter gewenst de administratie van de intekeningen afzonderlijk te voeren en daarom verzoeken wij allen die deel 2, of het gehele werk willen ontvangen, onderstaand formulier voor 20 October in te zenden aan het adres:

Mej. L. A. de Beer, Zeilstraat 56 Amsterdam West, en gelijktijdig het bedrag te storten op de postrekening no 13500 van de Gemeentelijke Girodienst te Amsterdam onder de omschrijving, bestemd voor Mej. L. A. de Beer rekeninghouder B 2319 te Amsterdam.

Let wel, dus in dit geval geen storting op de postrekening van Uitgeverij De Vlam.

Intekenformulieren die na die datum binnen komen of waarvan het geld op dat tijdstip nog niet is ontvangen, moeten onherroepelijk voor de intekeningstermijn worden gelegd. Waar de postgiro langzaam werkt is snel storten gewenst.

Uit de aard van de zaak is het ook mogelijk meerdere exemplaren te bestellen.

Vrienden van Spartacus, werkers in de arbeidersbeweging, gij zult dit werk voor de toekomst niet kunnen ontberen. Het is voorts een prachtig en waardevol cadeau.

Doet Uw bestelling direct

V.S.V. — ZAA NSTREEK.

Reeds nu kondigen we een kennismaking-weekend aan te Zaandam op 12 en 13 October.

We verwachten niet alleen Zaankanters te zien, maar ook kameraden uit omliggende plaatsen, die thans weer gemakkelijk per trein kunnen komen.

Het program is als volgt:
Zaterdag tot 7 uur: inschrijving en kennismaking.

van 7 tot 8 uur: gezamenlijke broodmaaltijd.

van 8 uur tot half elf: Bonte avond.

Zondagmorgens van half tien tot twaalf uur: Inleiding: De arbeider en de maatschappelijke omwenteling.

van 12 tot 1 uur: wandeling door Zaandam.

van 1 tot 2 uur: gezamenlijke broodmaaltijd.

van 2 uur tot 5 uur: discussie.

Overnachten te Zaandam is bij kameraden mogelijk. Opgeven voor 25 September.

Medewerking aan de bonte avond wordt gaarne geaccepteerd. Berichten aan: Bram Boekel — Hoveniersstraat 38 — Zaandam.

DEVIEZENJACHT?

Lit „Parool” van 6-9-46: Binnenkort zal worden begonnen met de uitvoer van 1.200.000 kg. kaas naar Frankrijk, 1.200.000 kg. kaas naar overzeesche landen en 200.000 kg. naar Ned. West-Indië.

Wij nemen zonder meer aan, dat deze kaas van goede kwaliteit zal zijn. Vanwege onze goede naam in het buitenland en de voortzetting van de relaties!

Wij zullen op de bon wel smeerkaas kopen en die op de zuinig met margarine besmeerde boterham doen!

INTEKENFORMULIER

Ondergetekende..... tekent hiermede in op:

..... exemplaren „De Arbeidersraden” door P. Aartsz, tegen de bijzondere prijs van f 1.60 per ex. deel II, gebrocheerd.

..... Exemplaren „De Arbeidersraden” door P. Aartsz, delen I en II, gebrocheerd,

tegen de bijzondere prijs van f 2.40 per ex.

..... Exemplaren „De Arbeidersraden” door P. Aartsz, compleet en gebonden,

tegen de bijzondere prijs van f 3.20 per ex.

Het verschuldigde is heden gestort.

Datum

Naam

Woonplaats

Adres

21 Sept. 1946

Prijs 15 cent

6e Jaargang - No. 38

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur:
TJERD WOUDESTRA
Voors. adres: Beursstraat 17, A'dam-C.

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Adres administratie: Trouwringstraat 611
Postgiro 168797 (ten name van
Uitgeverij „De Vlam” — Amsterdam)

In en om Palestina

„Geen plaats om het hoofd neer te leggen” is de titel van een boek, dat het „Joodse vraagstuk” behandelt. In plaats van Joodse vraagstuk zou men beter Joodse tragedie kunnen zeggen. En daarmee heeft men nog niet genoeg het oneindige leed uitgedrukt, dat in die paar woorden verborgen ligt.

Van huis en haard verdreven, in gruwelijke concentratiekampen bijgedreven, vaak van het ene naar het andere kamp gesleept aan de dood ontsnapt, bevrijd van Duitse beulen..... en geen plaats om tot rust te komen, geen plaats om het hoofd neer te leggen. Dat is het lot van de duizenden en nogmaals duizenden zogenaamde „displaced persons” (verplaatste personen). Hun enige hoop was op Palestina, waar een Joodse nederzetting was. Deze enige hoop wordt hun ontnomen door de Britse regering, die hun met geweld de toegang tot het „beloofde land” ontzegt.

HET BELOOFDE LAND

En land, waar de maatschappelijke ontwikkeling eeuwenlang stilstond. Waarfeodale verhoudingen heersten, die gekenmerkt werden door verslaafde, doodarme boeren en machtige grootgrondbezitters. Waar achterlijke productie middelen gepaard gaan aan armoede en hongers. De Arabische Effendi (grootgrondbezitter) trekt steeds meer grond naar zich toe, doordat de arme fellach (kleine pachtboer) steeds dieper in de schuld raakt bij den Effendi. Iedere misoogst, en dat zijn er vele, betekent voor de fellach nieuwe schulden. En de arme fellach betaalt en werkt, werkt en betaalt.

Totdat de immigratie van Joden ook in deze feodale verhoudingen een verandering teweeg brengt. Joodse kapitalisten, voornamelijk Amerikanen, beleggen hun geld in Palestijnse grond, ze importeren moderne landbouwmachines en productiemiddelen voor nieuw op te richten industrieën. Waar het kapitalisme zich indringt, zij het van binnenuit, of zoals in Palestina van buitenaf, daar is het niet meer tegen te houden. Grote plantages

worden aangelegd, electriciteitswerken worden gebouwd, textiel fabrieken, zeep fabrieken, zoutziederijen, een chemische industrie, enz. enz. Er wordt geproduceerd voor de wereldmarkt. Het kapitaal in Europa en Amerika vindt nieuwe beleggingsmogelijkheden in Palestina. De van hun grond verdreven fellachen vinden werk bij de joodse ondernemingen, deze werken graag met de goedkope arabische arbeidskrachten. Met de nieuwe kapitalen zijn echter ook joodse arbeiders het land binnengekomen. Zij eisen hun recht van arbeid, zij willen „joodse arbeid in het joodse land”. In de industrie lukt het hun die eis door te zetten, omdat daar natuurlijk behoefte was aan geschoolde arbeidskrachten, op de plantages werd dit moeilijker. De joodse arbeiders organiseerden zich in de vakvereniging „De Histadruth”, die een specifiek karakter droeg, en mede door het gebrek aan arbeidskrachten veel macht bezat. De „tot loonarbeiders geworden arabische boeren raakten door het voorbeeld van hun joodse „concurrenten” met de vakverenigingsvormen bekend en organiseerden zich ook in een vakvereniging. Zij streefden ernaar om op hetzelfde loonpeil te komen als hun joodse mede-arbeiders, waardoor de onderlinge concurrentiestrijd tussen de proletariërs van verschillende nationaliteit automatisch wegviel. Zo zien we dat zich ook in de hoofden van de arabische proletariërs een verandering voltrok, door het feit, dat ze van aan de grond gebonden boeren tot loonarbeiders werden in een kapitalistisch bedrijf. Het is te begrijpen, dat de arabische grootgrondbezitter, de Effendi, deze ontwikkeling met lede ogen aanziet. En waar hij door religieuze bindingen nog invloed kan uitoefenen op de fellach, zweept hij ze tegen de Joden op. De Effendi verkoopt wel graag tegen hoge prijs zijn grond aan

de Joden, maar toch wil hij graag zijn oude macht, vooral de politieke, behouden. Daarom was ook al voor de tweede wereldoorlog de Effendi in voortdurende oppositie, zowel tegen de toenemende invloed van Engeland, als tegen de steeds toenemende indringing van Joden in Palestina.

De Joodse Arbeidersbeweging

Ondertussen kreeg de Joodse arbeidersbeweging in Palestina een heel eigen karakter, door de bijzondere omstandigheden, waaronder zij ontstond. Vooral in het begintijdperk van het zionisme, ging het meestal zo, dat de joodse kapitalist in het land van zijn herkomst bleef, slechts het geld stortte in het fonds voor bodemaankoop, en de verarmde en door pogroms opgejaagde joden uit Oost-Europa trokken naar Palestina om daar boer te worden. Zij kregen de grond toegewezen door het fonds, aan wie zij geleidelijk het voorgeschotene aan productiemiddelen enz. moesten terugbetalen. Deze arbeiders hadden reeds de school van de klassenstrijd doorlopen en hun hoofden waren vol van socialistische idealen. Zij trachten deze met hun joods-nationalisme te verenigen door collectieven op te richten. Binnen deze gemeenschap was het privaatbezit opgeheven.

Iedere arbeidskracht was evenveel waard. Loon werd niet betaald. De kolonie bedroop zichzelf, men had een gemeenschappelijk klerendepot, en gemeenschappelijke keukens, eetzaal, wasserijen, tehuizen voor de kinderen. Mannen en vrouwen werkten gelijk op. Arbeidsverdeling werd door onderling overleg geregeld. Ieder was verplicht een bepaalde tijd het onaangename werk te doen. Zo groeide een nieuwe geest van saamhorigheid en gemeenschapszin en vooral ook van opofferingsgezindheid.

Want vooral de eerste jaren der kolonisatie treffen deze jonge kolonies herhaaldelijk overvallen door bedoeinen en fellachen. Geregeld werd er wacht gehouden. Enkelingen waken voor de gemeenschap, boeten vaak met hun leven. Niemand echter onttrekt zich aan deze plicht, ieder is bereid zich in te zetten voor het geheel..... Als echter ook de Joodse middenstand het

UIT DE INHOUD:

- Over staking in Antwerpen
- Woningnood in Gr. Brittannië
- Over strijdbare eenheid
- Het geluk der Arbeiders

land binnenkomt en er ook meer industrie-kapitaal gevestigd wordt. (de Ruthenberg-werken worden gebouwd, die het hele land van electriciteit voorzien), kunnen ook deze jonge idealisten, niet meer in hun afgesloten gemeenschappen blijven werken. Zij moeten nu in loondienst treden, omdat de kolonie niet renderen kan als er uitsluitend voor eigen behoeften wordt geproduceerd. Zij treden echter niet als afzonderlijke arbeiders op, neen, het kollektief treedt ook dan als één geheel op. Groepswijze treden zij in dienst, het kollektief stelt het loon vast en het verdiende loon gaat in de gemeenschappelijke kas, ze blven leden van het kollektief. Hierbij treedt hun vakvereniging de „Histadruth“ meestal op, als de regelende figuur.

De „Histadruth“ controleert de gehele Joodse arbeidsmarkt, en treedt tevens als stakingsleider op. Zij heeft ook reeds verscheidene Arabische stakingen geleid. Zij kon voornamelijk zoveel kracht ontwikkelen, omdat er een voortdurende gebrek aan arbeidskrachten was en ook omdat de arbeiders onderling zo sterk verbonden waren door hun collectieve levenswijze. De hele structuur van de vakvereniging was in Palestina anders dan in de overige wereld. Haar leden bestonden voor het merendeel uit onderling sterk verbonden en zeer bewuste werkgemeenschappen inplaats van zoals hier, uit op zichzelf staande individuele arbeiders. In het raam van deze verhoudingen moeten we de gebeurtenissen van de laatste maanden in Palestina bekijken.

Arabische loonarbeiders

We hebben gezien, hoe het zionisme de stoot heeft gegeven voor de diepgaande omwenteling in de bestaande feodale verhoudingen. Er is nu een kleine klasse van arabische grootgrondbezitters, die zich wanhopig vastklampt aan haar macht uit het verleden. Daartegenover staan de nieuwe arabische loonarbeiders, die zich met de klassenstrijd vertrouwd gaan maken. We begrijpen nu, dat de invasie van

KLASSENSTRIJD in ZUID-AFRIKA

Naar het „Exchange“ persagentschap op 14 Aug. j.l. uit Johannesburg meldt, zijn grote troepen inlanders, met name de arbeiders in de goudmijnen, in staking gegaan. De stakers hebben de arbeidsplaatsen bezet. De politie viel hen op beestachtige wijze aan; talrijke inlanders zijn gedood en gewond.

Op 15 Aug. zijn de arbeiders in de kopermijnen van Noord-Rhodesia tot de algemene staking overgegaan om loonsverhoging te verkrijgen. De mogelijkheid bestaat, dat solidariteitsstakingen zullen uitbreken.

joodse vluchtelingen, die tot het uiterste gedreven, voor niets meer staan, voor de arabische Effendi's het gevaar, dat hun door de verproletarisering van hun eigen landgenoten bedreigde, aanzienlijk vergroot. Zij zoeken en vinden daarin steun bij het Engelse imperialisme. Want de onvermijdelijke vermenging van joodse en arabische proleten, zal de geesten van de arabische massa nog meer revolutioneren en het is begrijpelijk, dat dit de macht van Engeland in het Oosten zwaar bedreigt.

Vóór de tweede wereldoorlog had Engeland de immigratie van de Joden naar Palestina volkomen in de hand. Het gaf immigratie-certificaten uit aan de joodse organisatie, die een strenge selectie toepaste en probeerde zoveel mogelijk „communistiche invloeden“ te weren. Zij verstrekte zoveel certificaten, als zij voor haar imperialistische belangen nodig achtte.

Dit werd na de tweede wereldoorlog anders. Duizenden en nog eens duizenden Joden verlaten Europa, men spreekt van een exodus, uittocht der Joden. Zij verlaten de puinhopen, zij willen alle ellende, alle herinneringen aan hun martelingen achter zich laten, zij willen een nieuw leven beginnen. Geen macht ter wereld kan hun dat beletten. Die wil is zo sterk, omdat de wanhoop, en de levenswil zo sterk is, zij moeten. En zij gaan, zij gaan illegaal over zee en over land. Zij worden geholpen door een illegale organisatie. En wat voor één. Zij zijn voorzien van valse passen, waarmee zij alle demarcatielijnen overschrijden, autobusdiensten over de bergen staan voor hen klaar, schepen liggen voor hen klaar in de havens. Heimelelijk worden zij aan het strand afgezet, waar ze onmiddellijk verder geholpen worden. Het is de geest van solidariteit en opofferingsgezindheid van de oude „chaloetsiem“, de kolonisten van de collectieven. Tegen deze geest helpen geen concentratiekampen, noch mitrailleurs.

We hebben hier enerzijds te maken met displaced persons, mensen die voor een deel een revolutionaire traditie achter zich hebben. Denken we aan de opstand in Warschau, aan het revolutionaire Lodz. Een ander deel bestaat uit joodse ondernemers, kleine kapitalisten en middenstanders, die a.h.w. gedeclasseerd zijn. Allen zijn ze door de ellende tot het uiterste gedreven. Hoe fel hun strijdgeest is, blijkt wel uit het feit, dat het is voorgekomen, dat een aantal van hen, dat per schip naar Cyprus vervoerd zou worden, getracht heeft het schip tot zinken te brengen. Liever verzuipen, dan weer in een kamp. En de Engelse soldaten op last van de Labourregering staan met honderden tanks gereed om te schieten op een schip met 1300 vluchtelingen, waaronder vele kinderen, zieken en vrouwen in verwachting. Deze mensen verdedigen zich wanhopig tegen de mariniers, die aan boord trachten te komen.

Dit is geen zionistische, nationalistische

strijd meer, dat is een wanhopig verbeteren gevecht van mensen, die genoeg hebben van de ellende en martelingen, die nu eindelijk ook weer eens leven willen.

De Joden in Palestina hebben zeer actief deelgenomen aan de strijd der geallieerden, in de hoop natuurlijk, dat zij daarvoor ook beloond zouden worden met de hulp van Engeland, om een tehuis voor hun volksgenoten te vestigen. Het is niet te verwonderen, dat deze mensen in hun verontwaardiging verbeteren strijden tegen het hun aangedane onrecht. Hun Joods-nationalisme heeft hen belemmerd, dat wat nu gebeurt vooruit te zien. Zij waren door hun bijzondere positie niet in staat in deze wereldoorlog een derde front te vormen, waarvoor zij nu moeten boeten.

Nu zijn ze gedwongen om tegen Engeland te vechten, en worden naar de richting gedreven, die een deel van de joodse arbeiders al op was, n.l. naar de weg, die leidt naar de verbroedering met de Arabische volksmassa's. De politieke leiders der Arabieren maken hemene zaak met Engeland, waardoor joodse en arabische volksmassa's een gemeenschappelijke vijand hebben gekregen. Voor het eerst in de geschiedenis van de koloniale politiek van Engeland zal het „Verdeel en Heers“ niet meer opgaan. Want er zal zich een klassefront gaan vormen van joodse en arabische arbeiders.

Om dit gevaar te keren, moeten de Engelsen hard toeslaan in Palestina, want dit gevaar bedreigt hun hele macht in het Nabije Oosten. En hierin vinden ze een bondgenoot in de Arabische uitbuiters. De „Histadruth“ die aangesloten is bij de Tweede internationale is nu in een strijd op leven en dood gewikkeld met een regering van de Twede Internationale, de Engelse Labourregering. Deze feiten zullen er ongetwijfeld toe bijdragen, dat het revolutionaire bewustzijn bij Joden zowel als Arabieren groeit.

WAT ONS OPVIEL

L'Essentiel est de faire réfléchir.
(Waar het op aankomt is te laten nadenken.) H. Pirenne.

Op 2 September j.l. stak een van de medewerkers van het Radio-halfuurtje voor de Nederlandse Strijdkrachten op zijn manier de lofropmet over een 150-tal „jongens van de Veluwe“ op voorpost in Indië. Als één van hun hoogste deugden prees hij daarbij hun eenvoudige geestesgesteldheid. Met voldoening verklaarde hij: „Ze zijn niet gecompliceerd“.

Wij kunnen, van zijn standpunt bezien, die voldoening begrijpen. Omstreeks 150 jaar geleden sprak Napoleon de veelbetekenende woorden: „Denkende soldaten kan ik niet gebruiken“.

De afloop van de staking in Antwerpen

Onze Antwerpse correspondent meldt ons over het verloop van de staking der dokwerkers nog het volgende.

Woensdag 4 September arresteerde de politie een drietal kameraden uit de stakingsleiding, waaronder de stalinist Fr. van den Brande.

Onder leiding van het Actiekomitee beoogden direct de stakers voor het gebouw van de B.T.B. en trokken daarna naar het stadhuis. De burgemeester verklaarde aan een delegatie, dat hij in deze onbevoegd was, maar dat hij, wanneer hem zou blijken dat het drietal was gearresteerd, omdat zij deel uitmaakten van de stakingsleiding, tussen omst zou verlenen. Daarop trokken de stakers naar het Paleis van Justitie om daar de invrijstelling te eisen. Ook hier werd een delegatie toegelaten, n.l. tot den Procureur des Konings. De delegatie verklaarde hem, dat ongeacht welke voorwaarden aan de stakers zouden worden gedaan, er van opheffing van de staking geen sprake zou zijn, zolang de kameraden niet vrijgelaten zouden zijn.

Het staat ondertussen vast, dat inmiddels de vakbonden poogden de staking te breken. Verklede bondsraadsleden en beedienden van de organisatie lieten zich aanwerven, om daardoor den arbeiders de schijn te geven, dat de staking opgeheven was. Een en ander werd door het Actiekomitee in een manifest, dat Donderdag 5 September werd verspreid bekend gemaakt.

Het actiekomitee was zeer actief. Woensdag werden nog vier gedelegeerden aangewezen om naar Gent te gaan om de dokwerkers in de haven van die stad voor te lichten en hun op te wekken tot een solidariteitsstaking. Toen zij echter in Gent kwamen, bleek daar de staking reeds een feit. Naast de drijfveer der solidariteit hadden de Gentenaren ook hun eigen eisen gesteld. De voornaamste daarvan was: een loonsverhoging in verband met de stijging van de kosten van levensonderhoud. Zij verlangden een herziening op de grondslag van de stijging van het indexcijfer in vergelijking tot vóór de oorlog, hetgeen neerkwam op een loonsverhoging van minstens 90 franks per dag. De daarop volgende dag, Donderdag, ging ook het werk in de Brusselse haven neer.

Dan wordt langzamerhand duidelijk, dat de nationale politiek van de Stalinisten met deze staking niet is gediend. Was het gebeuren in Antwerpen voor de stalinisten in verband met de komende gemeenteraadsverkiezingen niet slecht en benutte De Rode Vaan de populariteit van Van den Brande onder de stakers voor de plaatselijke verkiezingspolitiek, een landelijke transportstaking was voor de vier stalinistische ministers een zeer

onwelkome aangelegenheid.

Zo verscheen op Donderdag 5 Sept. een artikel in de Rode Vaan, waarin o.m. wordt opgemerkt:

„Het is voor niemand een geheim, dat zekere ultra-linkse elementen de staking trachten in het lange te rekken, door het stellen van eisen die nog pas een basis voor onderhandelingen vormen en de aandacht trachten af te leiden van de hoofdeisen: De bestaanszekerheid voor allen. Van den Brande is onder de dokwerkers één dezer figuren, die er altijd op gewaakt hebben, de gepaste eisen van het ogenblik af te scheiden van demagogische eisen. Zijn aanhouding geeft aan de op chaos beluste elementen vrij spel.“

Het is duidelijk: de weg terug werd ingeslagen. 's Avonds om half acht werden ondertussen de gearresteerden vrij gelaten.

De actie nam dus ook buiten Antwerpen in omvang toe. Het Actiekomitee breidde zich uit, en besloten werd op Vrijdag 6 Sept. een gecombineerde vergadering te houden van Antwerpen, Brussel en Gent. Donderdag 's-middags trokken wederom de dokkers naar hun vakbond. Zij verlangden, dat deze zich achter de staking zou plaatsen en bovendien eisten zij stakerstuitkeringen. Een delegatie kon toegating verkrijgen. Van de aangewezen zes man, waren er ditmaal vier van de stalinisten, waaronder Van den Brande. Ter vergadering was ook de Provinciale Gouverneur aanwezig. Daar werden positief de eerste stappen terug gedaan. Er werd overeengekomen, dat op Zaterdag 7 September een nieuwe ledenvergadering zou worden gehouden, om een stemming te houden over de, in het algemeen reeds bekende en reeds eenmaal verworpen, voorstellen, die het resultaat waren van de bespreking tussen werkgevers en vakbonden. Voorts werd overeengekomen, dat door geen van de partijen nog propaganda vóór of tegen zou worden gemaakt.

Daarna is dus het Actiekomitee bijegekomen. Aanwezig waren ongeveer 70 personen, waarvan zeven uit Brussel en drie uit Gent. De door de delegatie gemaakte afspraak is daar van alle zijden aan scherpe critiek onderworpen. Een scherpe scheiding viel te constateren tussen de stalinisten en alle anderen. Twee manifesten kwamen ter tafel waarvan één door de stalinisten was ingediend. Zeven stalinisten trokken één lijn en verdedigden hun manifest. Alle anderen, met inbegrip van Brussel en Gent, waren van oordeel, dat dit manifest niet kon worden aangenomen, omdat het, hoewel de stakers aanbevelende tegen de vakbondsvoorstellen te stemmen, alle eigen eisen niet meer noemde en teveel in het defensief was ge-

steld. Dit ontwerp kon dus maar zeven stemmen verkrijgen. Alle andere aanwezigen stemden in met het andere manifest, dat tenvolle de vroeger gestelde eisen herhaalde. Onder die omstandigheden beëindigden de stalinisten de bespreking en waar de vergadering in een van hun lokaliteiten werd gehouden, betekende dat de verdere stopzetting van de bespreking. Besloten werd echter nog, dat het manifest van Van den Brande niet namens het Actiekomitee mocht verschijnen, doch hij verklaarde het toch te zullen uitgeven. „We moeten terug.“ merkte hij op. Zo werd dan de eenheid van de actie door hun gebroken op het tijdstip, dat door het gehele land die eenheid van optreden de best mogelijke perspectieven had.

Daarna hebben niet alleen de autocraten, maar ook de stalinisten al het mogelijke gedaan om het stakingskomitee dwars te zitten. Zij deelden den drukker mede, dat het manifest niet mocht uitkomen. Het Actiekomitee kreeg daarvan echter tijdig bericht en zorgde er voor dat het toch uitkwam. Anderzijds verscheen inderdaad het manifest dat door de stalinisten was voorgesteld, maar verworpen was door het Actiekomitee. Het was namens de delegatie ondertekend door Fr. Van den Brande. De splijting was volkomen. Het manifest van het Stakingskomitee kon slechts met de grootste moeite worden verspreid, omdat de politie het verboden had en al het werk dus illegaal moest plaats vinden.

Zo werd dan Zaterdagmorgen 7 Sept. de „democratische“ stemming gehouden over de vraag: „Zijt gij, dokwerker, accoord met de bereikte resultaten inzake de bestaanszekerheid?“

Alle eigen eisen kwamen dus niet aan de orde. Er werd schriftelijk gestemd. Alle spontaneit ontbrak. Het was stil, geheim beroep op het egoïsme van hen die zeker wisten het bedrijf niet te zullen worden uitgestoten. Antwerpen moest hier voorts beslissen over de vraag of Brussel en Gent even grote aanspraak mochten maken op een solidariteit, zo spontaan als deze plaatsen zelf hadden verleend. Maar ook dat maakte geen punt van beslissing uit. Het belang van de bezittende klasse, het belang van de vakbonden, het belang van de z.g. „Communistische“ partij, eisten, dat de Antwerpse staking werd vermoord.

In hun eenheid van optreden gebroken door de delegatie, gedwarsboemd door eigen vakbonden, geterroriseerd door de politie, verscheurd door in hun rijen gebrachte belangenverschillen van z.g. echte en niet-echte dokkers, hebben 11.026 dokkers gestemd: 6526 stemden vóór de bereikte resultaten en dus voor de opheffing van de staking en 4221 stemden tegen en waren dus voor het doorzetten van de actie. Blanco stemden 279 arbeiders.

Het moet een ieder duidelijk zijn, dat ook in Antwerpen naast de vakbonden,

(Vervolg op pagina 6)

Woningnood in Groot-Brittannië

Om het Britse volk slechts tamelijk behoorlijke woningen te verschaffen en de door luchtaanvallen verloren gegane woonruimte te vervangen, de achterbuurten op te ruimen en de achterstand van 5 jaar niet-bouwen in te halen, zijn er in Groot-Brittannië 5.000.000 nieuwe woningen nodig. Door het toenemend aantal gezinnen en het aantal verouderde en niet meer te gebruiken huizen, moet dit getal (5.000.000) met ongeveer 350.000 per jaar vermeerderd worden.

In Birmingham, waar de door luchtaanvallen aangerichte schade betrakkelijk gering is, stonden in Maart '46 44.000 aspirant-huurders (dringende gevallen) op de wachtlijst en er komen per week 300 namen bij. Van de mensen die wel een woning hebben, wonen 37.000 gezinnen in „rug-aan-rug“ huizen, 52.000 gezinnen in woningen die geen afzonderlijke waterkraan hebben, 15.000 in woningen zonder aparte W.C.'s, 200.000 mensen leven in woningen, die niet aan hygiënische voorwaarden voldoen en beslist schadelijk voor de gezondheid zijn. Er zijn in Birmingham minstens 100.000 woningen nodig om een merkbare verandering in de woningsituatie aldaar te brengen.

Glasgow is er veel slechter aan toe en Londen naar verhouding nog veel slechter.

Wat heeft de regering tot nu toe gedaan? Op 28 Februari '46 waren er 53.000 woningen in aanbouw (niet afgemaakt) en waren er 33.500 noodwoningen neergezet. Dit was de schamele bijdrage tot voorziening in de woningnood, tien maanden na het einde van de oorlog.

En dan is er geen enkele zekerheid, dat de aanbouw, zelfs op zo'n laag niveau, voortgang zal vinden. In Maart kwam men plotseling tot de ontdekking, dat de leveranties van stenen ten achter bleven. Men schat, dat er voor Juni 560 mill. stenen nodig zijn. De maandelijkse productie in Februari was 14.2 mill. De voorraden bedroegen in Februari 825 mill. zodat er toen met twee maanden een tekort aan bakstenen kon worden verwacht. Ongeveer hetzelfde stond het er met de andere bouwmaterialen voor. Oorzaak: Te lage lonen in de steenbakkerijen. In de bouw-industrie zijn de voornaamste moeilijkheden: Gebrek aan werkrachten en slechte arbeidsvoorwaarden. In de gehele bouwmaterialenindustrie (bouwstenen, dakpannen, sement, beton, leien, enz.) waren vóór de oorlog 150.000 man werkzaam. Eind Februari werkten er 60.000 man, 40% van het benodigde aantal. In 1938 waren er 109.201 metselaars (op-gave Arbeidsbeurs), eind Maart '46 slechts 70.000. Op 1 Maart waren in heel Londen slechts 8389 man werkzaam bij de bouw van „blijvende woningen“ (dus geen noodwoningen) en nog 4.400 man bij het opruimen van bouwterreinen —

minder dan 2 op de 1000 van de bevolking van Londen.

De bouwvakarbeiders, in de steden in het bijzonder, zijn wat het loon betreft, thans slechter af dan tijdens de oorlog; de gemobiliseerden vinden over 't algemeen, dat ze er in het leger beter aan toe waren dan in het burgerleven. Een onderzoek heeft uitgemaakt, dat de metselaars in Glasgow en Edinburg 350 stenen per dag metselen, en die in Dundee en Aberdeen 600 tot 800 per dag, hetgeen zijn oorzaak vindt in het feit, dat eerstgenoemden te ontevreden zijn met hun toestand om behoorlijk te kunnen werken.

We weten bij eigen ervaring hoe groot de woningnood in Nederland is; in Groot-Brittannië is de nood nog hoger gestegen. Dakloze gezinnen, het wachten moede, zoeken een uitweg, en nemen woonruimte in gebruik, waar zij te vinden is. (Freedom, 27-7-'46).

Het laatste nieuws over de onteigening van woonruimte komt uit Scunthorpe, waar Mr. James Fielding en zijn gezin, met hun meubelen in de Officiersclub van een leegstaand legerkamp getrokken zijn en daar sedert 10 Mei '46 wonen zonder te betalen. Twintig gezinnen volgden hun voorbeeld en requireerden nog meer barakken in het kamp. De „Daily Mirror“ van 11-7-'46 schrijft: „Tijdens het laatste weekend hebben pas getrouwde paren, die in overbevolkte woningen woonden, het terrein bezocht en ieder een barak „gereserveerd“ door „claimed“ en hun naam op de deur te schrijven.“ Een bijna gelijk geval uit de periode na 1918 werd door George Woodcock in „Homes andhovels“ beschreven: „Een voorbeeld was dat van een barakkenkamp dat in Durham tijdens de oorlog 1914-'18

was gebouwd om Belgische vluchtelingen onderdak te verlenen. Er waren 650 betonnen barakken, met riolering, waterleiding, electriciteit, wegen, een school en een ziekenhuis. Heel het terrein was omringd door zware parkhekken, de toegangen van sloten voorzien. Toen de oorlog was afgelopen gingen de vluchtelingen naar huis; het kamp werd verlaten en gesloten. Inmiddels was het woningtekort nijpend geworden en op zekere nacht werden de toegangen tot het kamp opengebroken en een aantal arbeidersfamilies vestigden zich in de barakken.

Het aantal nam snel toe en voordat de autoriteiten wakker genoeg waren geworden om in beweging te komen, was er reeds een grote nederzetting ontstaan.

De regering, die besefte dat een aanzienlijke mate van krachtsinspanning nodig zou zijn om de nieuwe bewoners er uit te zetten, gaf toe en aanvaardde de situatie.

De machteloosheid der autoriteiten wordt in het Scunthorpe geval opnieuw geïllustreerd: „De regering, het Departement van Oorlog en de Raad van Brigg, in welks gebied de barakken thans liggen, moeten het vraagstuk van een vrije woonkolonie onder het oog zien en voorlopig schijnt niemand precies te weten wat er gedaan moet worden.“

Daily Mirror, 11-7-'46.

„Ambtenaren en politie brachten hun een bezoek, maar deden niets.“

News Chronicle 10-7-'46.

„Een officier van de Royal Engineers bracht een bezoek en zeide tegen Fielding: „Het schijnt, dat u de eerste burger bent geweest, die de moed heeft gehad er in te gaan en in een van deze kampen te gaan wonen.“ Men zei Fielding niet, dat hij er uit moest.

De autoriteiten kunnen vier methoden toepassen:

A. De kolonisten er uit zetten en een

vervolgving tegen ze instellen. (Met het oog op het (grote) aantal hierbij betrokkenen en de uitwerking, die het zou hebben op de mening van het publiek, is dit onwaarschijnlijk.)

B. Het verschaffen van andere woonruimte.

C. De toestand zo als zij is aanvaarden, d.w.z. de kolonies erkennen en legaliseren

D. De hele actie negeren.

Als de autoriteiten een van de laatste drie mogelijkheden kiezen, zullen de kolonisten hun doel bereikt hebben. Op welk een geheel andere manier zou het deze mensen vergaan zijn, als zij de officiële weg zouden hebben bewandeld. Na maandenlang wachten zouden ze met de een of andere prachtige uitvlucht of beleefde weigering zijn afgescheept.

In „Freedom“ van 10-8-'46 lezen we: De bezetting en in gebruikname van het militaire kamp bij Scunthorpe door dakloze families werd gevolgd door de bezetting van nog twee kampen in hetzelfde district, en ongeveer twee honderd mensen wonen nu in deze drie kampen. De autoriteiten hebben het voldoende feit moeten erkennen; het Ministerie voor Volksgezondheid heeft de plaatselijke raad bevel gegeven voor de watertoevoer zorg te dragen. Inmiddels zijn er verscheidene kampen in het Sheffield-district onteigend, waarin verscheidene honderden mensen nu wonen.

Over het Shirecliffe Camp schrijft de „News Chronicle“ van 24-7-'46: „De kampbewoners hebben vandaag een watertank van 20.000 gallons inhoud ontdekt ende aansluitingen in orde gebracht. Een jonge man, benoemd tot inspecteur, houdt ieder uur controle om na te gaan of er geen kranen open blijven staan. Er is een kampcomité gekozen, het kamp wordt op gemeenschappelijke voet geleid. Handelaars komen er met hun bestelwa-

gen. Ook onderling zoeken de kampen verbinding.

Deze mensen zijn nu niet alleen onderdak, zij bouwen niet alleen spontaan in hun kampen een gemeenschapsleven op, maar hun beweging zal de autoriteiten er tevens toe aanzetten het bouwprogramma te bespoedigen, uit vrees voor meer en ernstiger ongeregelheden.

Aan „Freedom“ van 24-8-'46 ontlent wij nog het volgende.

De grote beweging der daklozen duurt voort, zonder dat iets er op wijst, dat de beweging verloopt. Reeds op 18 Augustus j.l. schatte een Engels blad (Reynold's News), dat bijna 10.000 in leegstaande kampen waren gaan wonen, en sedert dien heeft de actie voortgang gevonden, in het ene district na het andere. Het Ministerie van Gezondheid heeft de vestiging van de kolonisten in de kampen gelegaliseerd, de gemeenteraden hebben opdracht gekregen om te voorzien in de sanitaire inrichting van de kampen enz. Maar door het doen van deze concessies probeert de Regering de beweging onder haar controle te krijgen en deze van haar oorspronkelijke doeleinden af te brengen.

De plaatselijke autoriteiten hebben bevel gekregen om het bestuur van de kampen in handen te nemen, in plaats dat de controle in de handen van de comité's der „kolonisten“ blijft en er is sprake van, dat men de daklozen van de winter er uit zal zetten. De kolonisten moeten waakzaam blijven, hun comité's organiseren en toezien, dat het initiatief hun niet uit de handen genomen wordt. Er zijn tekenen die er op wijzen, dat deze waakzaamheid en dit initiatief nog sterk zijn, want in het Westen van Schotland zijn de daklozen van plan om de grote leegstaande huizen in gebruik te nemen, nadat de kampen vol zijn. Alleen al in Bristol hebben 1000 mensen zich in een twaalfstal kampen gevestigd.

Laten wij erkennen, dat wij getuigen zijn van de belangrijkste beweging, dat betreft actie van onder op, in Engeland sedert 1926.

De laatste berichten in de Hollandse kranten geven mededelingen over een andere houding van de autoriteiten.

Die andere houding is het gevolg van het overslaan van de actie naar de grote steden (Londen bijv.), waar villa's, flatgebouwen, regeringsgebouwen e.d. door daklozen werden in gebruik genomen. De regering gaf een bericht uit, waarin zij te kennen gaf, dat hier de burgerlijke en strafrechterlijke wetten op ontoelaatbare wijze werden overtreden. Allicht, de beschikking over het particuliere en over het staatsbezit werd hier door de daklozen eenvoudig aan zich getrokken. Dat is nog wat anders dan het in gebruik nemen van oude soldaten kampen, die bovendien buiten de steden liggen.

Thans is de overheid niet meer meegaande en tracht zij nieuwe bezettingen te voorkomen en de reeds gebeurde ongedaan te maken. Nieuwe bezettingen tracht men onmogelijk te maken, door politieagenten in de lege gebouwen de wacht te laten betrekken.

Daarnaast worden wat de „democratie“ noemt „zachtzinnige“ maatregelen toegepast in de vorm van het afsluiten van water enz. Het is me de „zachtzinnigheid“ well

Stakingsgolf in Italië

In de tweede helft van Juli zijn er in Italië vele grote stakingen geweest. Te Turijn staakten b.v. 250.000 arbeiders.

Uit een overzicht, dat wij van een kameraad ontvingen en dat is geput uit gegevens, ontleend aan het Zwitserse blad „Basler Nachrichten“, het Engelse Reuter persbureau enz., zien wij echter, dat de uitbarstingen van de klassenstrijd zich niet beperken tot loonconflicten zonder meer.

Naar aanleiding van de enorme staking te Turijn en omgeving verklaarde de paratroonsbond, in een verzoek aan de regering om herstel van de „wettige toestand“ te bevorderen, dat het geenszins gaat om loonkwesies, hetgeen wordt aangetoond door het feit, dat talrijke fabrieken bezet zijn door gewapende lieden.

Op 21 Juli vonden in Florence werklozen-demonstraties plaats. De politie verhinderde een poging van de werklozen om zich van het radio station meester te maken om zelf de voorlichtingen van het publiek ter hand te nemen.

Op verschillende plaatsen is het tot gevechten met de politie gekomen. In Salerno vocht de geallieerde politie samen met de Italiaanse tegen de volksmenigte.

Uit deze berichten blijkt, dat het Italiaanse proletariaat nieuwe strijdvormen, uit de strijd zelf geboren, vindt om de heersende klasse en haar beschermers, de stalinistisch-sociaal-democratisch-links katholieke coalitie, aan te vallen.

Eerlijkheid en Huwelijk

Op Zondag 1 Sept. vond te Amsterdam een vergadering plaats, waar „eerlijkheid in het huwelijk“ behandeld werd. We willen trachten, een korte samenvatting van het gesprokene te geven.

De inleidster besprak verschillende moeilijkheden, die zich in de huwelijken zo dikwijls voordoen. Ze was er echter van overtuigd, het probleem niet in z'n geheel te kunnen behandelen, omdat de economische afhankelijkheid van de vrouw er zo'n grote rol in speelt. Het vraagstuk van het huwelijk is in de huidige maatschappij niet op te lossen, doch we moeten er van maken, wat er van te maken is. Daarom is de strijd voor eerlijkheid in het huwelijk alleen te zien als een onderdeel van de strijd voor een betere maatschappij. Het is slechts één kant van de zaak.

Bij het aangaan van een huwelijk denken de mensen gewoonlijk aan een verbintenis voor het leven. Maar dikwijls blijkt dan, dat het toch voor kortere tijd was. Klaarblijkelijk stelt het huwelijk de mensen voor moeilijkheden, die ze van te voren niet kunnen overzien, of die ze te licht geacht hebben. Van de vele problemen, die zich daarbij voordoen, werd in het bijzonder het verlangen naar seksueel verkeer buiten het huwelijk onder het oog gezien. Nauwgezet onderzoek heeft volgens spreker aangetoond, dat dit bij de vrouwen even sterk leeft als bij de mannen. De dromen leggen er een leven-

dige getuigenis van af, ofschoon de vrouwen hun verlangens veel krachtiger hebben leren onderdrukken dan de mannen. Deze onderdrukking van meerzijdige seksuele verlangens brengt echter allerlei moeilijkheden met zich mee. Er ontstaat een wroef tegen de partner, die tot voortdurende wrijvingen aanleiding geeft.

In zeer vele gevallen lukt dit onderdrukken echter volstrekt niet. En dan treedt overspel in. Gewoonlijk gaat dat met schuldbesef gepaard en maar al te veel houdt men het voor de partner geheim. Men zoekt dan verontschuldigen voor zich zelf. Verontschuldigen voor het overspel zelf en voor de geheimhouding. Hierbij hoort men dikwijls, dat we slechts mensen zijn en onze hartstochten niet voldoende baas kunnen. Men meent dingen te doen, die men eigenlijk niet wil. Spreker meent echter, dat deze vermeende tegenstelling tussen willen en werkelijk doen niet bestaat. Men mag gerust zeggen, dat wat men doet, men inderdaad ook wil. Het wil zeggen, dat we tot het besef moeten komen, dat de veelzijdige seksuele belangstelling een ken-

merk van de menselijke natuur is.

Overspel wordt dikwijls voor de partner verborgen gehouden omdat men deze z.g. wil „sparen“. Het wordt immers gewoonlijk gezien als een verlorengaan van de oorspronkelijke liefdesverhouding, wat volgens spreker helemaal niet het geval hoeft te zijn. Of het wordt als persoonlijke eigenwaarde gevoeld, als gekrenkte eigenwaarde, als veronachtzaming. Van dit alles behoeft echter geen sprake te zijn. Daarom moet men die dingen samen bespreken, wanneer ze zich voordoen. En geheimhouding om de ander te sparen is bijna altijd lafheid, die uit eigen schuldbesef voortvloeit. Men wil feitelijk zichzelf meer sparen dan de ander. In ieder geval kan de een niet voor de ander uitmaken, wat hij of zij verdragen kan. Gewoonlijk valt het best mee. En daarbij is vooral te bedenken, dat samen doorgemaakte strijd, juist het tegendeel van verwijdering geeft.

Vooraf de jeugd dient te weten, dat de maatschappelijke moraal eisen aan haar stelt, die ze nauwe-

lijks, of met grote schade aan haar eigen huwelijksverhouding kan vervullen. De jeugd moet weten, dat buiten-echtelijk geslachtsverlangen geheel normaal is en zich bij bijna iedereen voordoet. En het is alleen de huidige maatschappelijke moraal, die dat tot iets slechts maakt, waardoor het bij de mensen met een schuldbesef geladen is.

De jeugd moet bij het aangaan van een huwelijk niet net doen, alsof deze dingen niet bestaan, maar ze moet ze juist reeds vooraf samen overwegen en onder het oog zien. Wie weet, dat ze met veronachtzaming of onverschilligheid niets te maken hoeven te hebben, heeft daarmee de grondslag tot gemeenschappelijke oplossing van moeilijkheden gelegd. Daarom is het ook van belang, dat we in ons leven ook reeds tegenover de kinderen eerlijk zijn en eventuele andere verhoudingen niet voor hen verheimelijken. Het kind moet van begin af leren, dat ook andere verhoudingen dan die van het huwelijk van niet minder gehalte behoeven te zijn.

De economische afhankelijkheid van de vrouw is een weselijke factor, die de eerlijkheid in het huwelijk van haar kant uit in de weg staat. Daarom is het van belang, dat de vrouw altijd in eigen onderhoud kan voorzien, waar ze dit noodzakelijk acht. Want een verhouding, die in de loop van de tijd tot een zuiver economische geworden is, heeft als huwelijk haar betekenis verloren.

Het Schaaktournooi

Het schaaktournooi in Groningen hield veler aandacht gespannen. De spelers zelf deden hun best om zich een zo groot mogelijk roem te verschaffen; bovendien kregen zij prijzen. De eerste prijs zou volgens hetgeen wij toevallig hoorden / 1500.— bedragen, een sommetje dus, waarvoor het wel de moeite waard is zich een paar weken in te spannen. Maar ook zij, die iedere avond in de krant de uitslagen lezen, werden meegeslept in een stemming van opwinding, zou Euwe of de Rus het winnen? Toen de Canadees Janowsky van Botwinnik won, applaudeerden de toekijkers, hetgeen de spelleiding onaangenaam was, omdat de Russen hieraan aanstoot zouden kunnen nemen. Immers, de Russen zijn zo „gevoelig“ ten opzichte van huldebetoon, dat niet hen, maar hun concurrenten geldt..... Het grote wereldschaaktournooi, waarbij de inzet niet f 1500.— is, maar de volledige vernietiging van den tegenstander en een buit, welke de ganse aarde omvat, trekt naar verhouding veel minder de aandacht. En toch ontbreekt ook hier de spanning allerminst! Integendeel, zij stijgt met de dag. Ieder land, iedere fabriek, elke machine, ieder mens speelt in dit reusachtige spel mee. En zij spelen gedeeltelijk, en wel voor zover zij dode dingen zijn, als de pionnen, de lopers, de paarden en de torens in het echte schaakspel! Zij worden verschoven, zonder zelf iets te doen, zij „worden gedaan“.

Slechts de mensen zijn stukken, die niet zonder meer verschoven kunnen worden. Zij moeten actief meespelen, want de Grote Spelers, die bij het spel belang hebben, die straks de winst gaan opstrijken, moeten wel degelijk rekening houden met hun speellust. De kleinen moeten in het Grote Spel ook hun spel zien, ook zij moeten menen, een deel van de te behalen winst op te strijken. Maar omdat zij daartoe uit zichzelf nooit zullen komen — want zij voelen, dat het hun spel niet is, dat zij nooit winst kunnen behalen — daarom heeft elk der Grote Spelers altijd twee fronten, die hij voortdurend in de gaten moet houden, n.l. dat van Groten Tegenspeler en dat, waarop in zijn eigen kamp te kleine stukken staan. Beide fronten moet hij intact houden, wil hij niet verslagen worden, hetzij door

die tegenstander, hetzij door de kleine medestanders die weigeren den Groten Meester te gehoorzamen. Alle Grote Spelers zijn ervan overtuigd, dat zij tegen elkaar in het strijperk zullen moeten treden. Zij kunnen trachten, een zo duidelijk mogelijk beeld van de plannen van den tegenstander te verkrijgen, en tevens hun eigen voorbereidingen zo grondig mogelijk te doen zijn. Maar altijd vrezen zij voor de kleine stukken, die hun spel kunnen bederven. Daarom proberen zij hen zo vast mogelijk aan zich te binden. Nu reeds, vóór de werkelijke grote strijd begint, moeten zij de kleine mensen, die hen in staat stellen om hun spel te spelen, met alle middelen beletten, de realiteit te zien, welke hen zou leren, dat het waanzinnig is aan het spel mee te doen, daar het slechts voor één der Grote Spelers winst, doch voor den anderen en voor alle kleinen verlies brengt. De Groten trachten van de levende dode stukken maken, zij trachten hen van het denken over hun positie op het schaakbord af te houden. Zij moeten een deel van het mechanisme worden, dat zij straks door één enkele orde tegen elkaar in beweging zetten.

In alle landen ter wereld wordt met de grootst mogelijke inspanning aan deze inlijving van den mens in het leger der willoze stukken gewerkt. Hiertoe worden gebruikt de radio, de pers, de film, de kerck, de school. Overal wordt de deugd van het vaderland en de slechtheid van den tegenstander naar voren gebracht. Zij, niet wij zijn de schuldigen! Wij moeten ons wapenen, geestelijk en materieel, tegen hen, die ons bestaan bedreigen. Wij moeten het vaderland, de godsdienst, de moraal, onze vrouwen en kinderen beschermen tegen de dreigende barbarij, die de tegenstander ons wil brengen. Wij moeten daarvoor, natuurlijk bereid zijn het offer van onze welstand, ja, zelfs dat van ons leven te brengen. Want het zijn heilige goederen, die wij verdedigen.

Wij hebben herhaaldelijk aangetoond, dat het kapitalistische systeem alleen verantwoordelijk is voor alle verschrikkingen, die de werkende mensheid in alle landen ondergaat. Het heeft zijn tegenstanders

in de concentratiekampen gemarteld en vermoord, het heeft tientallen miljoenen de dood voor het vaderland ingejaagd, een dood, die vruchtdragend, die het offer voor een betere wereld zou zijn. Wij herinneren... ons de redevoeringen, welke gehouden werden aan de massagraven van de slachtoffers van het fascisme. Wij herinneren ons de leuzen van het „Atlantic Charter“: Vrijheid van spreken, vrijwaring tegen gebrek en honger, vrede! Maar er is van alle beloften geen enkele ingelost. Zij zijn frasen gebleken, frasen om de mensen een ideaal te geven, waaruit zij de kracht tot strijden zouden putten. Een ideaal, dat wortelde in het verlangen naar rust, naar bestaanszekerheid, die niet gegeven konden worden.

De maatschappij waarin wij leven, wordt gedragen door de krachten der vernietiging. Zij kan geen zekerheid van bestaan, doch slechts zekerheid van ellende en ondergang bieden. Slechts een productiewijze, waarbij niet naar winst voor enkelen, doch naar levensmogelijkheid voor allen wordt gestreefd, kan de oorlog onmogelijk maken. Thans moeten de Groten de kleinen rijk maken voor de derde wereldoorlog, die zij moeten voeren om hun bestaan te redden.

Het proletariaat vecht tegen de dreigende oorlog op zijn wijze. Deze strijd voor de vernietiging wordt nog niet in volle kracht en sterk bewustzijn gevoerd. Al te zeer staat de arbeidersklasse onder de invloed van de propaganda-organen van de heersende klasse.

Doch elke actie, welke gevoerd wordt, een staking, een bedrijfsbezetting, een munitiebedreigt de kapitaalsmacht in haar voorbereidingen tot de oorlog en haar geestelijke invloed op het denken der mensen. Want elk-stuk strijd is een stuk groeiende klassebewustzijn, een gedwongen zijn tot nadenken over de grondslagen van de maatschappij, waarin wij leven.

Het Grote Schaaktournooi wordt voorbereid. De stukken worden geplaatst. Er is onwil om „geplaatst“ en geschoven te worden. Maar de Groten moeten hun stukken opstellen. En zij zullen de strijd beginnen, tenzij de kleinen, de werkende mensen, die slechts geplaatst en geschoven worden, hun spel gaan spelen, tegen de Groten hun krachten gaan verzamelen.

de incidentele demonstraties enige malen te voorschijn tredende delegaties, waarborgden niet een gesloten eenheid van optreden. Dat de stalinisten hiervan gebruik hebben gemaakt, blijkt uit het feit, dat ten slotte de delegatie van Van den Brande de beslissing over de voortzetting van de staking, poogde over te nemen en een accord sloot met de vakbonden buiten voorkennis van de eigenlijke stakingsleiding. Het Actiecomitee. En zo ontstond dan ook het conflict tussen de delegatie en Actiecomitee.

Daarbij maakt dan tenslotte nog een punt van beoordeling uit de vraag, of de geest van de stakers nog niet te zeer was ingesteld op het geven van bevoegdheden aan de delegaties en het Actiecomitee. Zou het niet beter zijn geweest, dat alle beslissingen van vitale betekenis tenslotte de goedkeuring hadden nodig gehad van de stakersvergadering? In ieder geval komt het ons voor, dat de beslissing over het voortzetten of het opheffen van de staking niet had moeten vallen op een vergadering uitgeschreven en onder leiding van de vakbond, die bewezen hadden op de hoofdpunten waarover het conflict liep achter de werkgevers te staan. Dit, menen wij, zijn enkele lessen die uit het conflict moeten worden getrokken.

Over strijdbare eenheid

Er zijn nog steeds mensen, die menen met een uitgekauwd kunstje de arbeiders om de tuin te kunnen leiden. Tot één dezer personen behoort B. Blokzijl, de voorzitter van de E.V.C. Men zou van iemand, die een zo belangrijke post bekleedt, mogen veronderstellen, dat hij zeer goed weet, welke de grondslagen zijn, waarop zijn organisatie is gebouwd. Zo zullen er naar onze mening wel tal van „gewone“ arbeiders in de E.V.C. zijn, die hem er aan zouden kunnen herinneren, dat de E.V.C. nog steeds opgebouwd is op de grondslag der bedrijfsorganisatie. Ook zouden deze leden hem er op attent kunnen maken, dat het uitgangspunt om tot eenheid der arbeidersklasse te komen gezocht werd in een intensieve propagande in de bedrijven, fabrieken, werkplaatsen en kantoren.

Anders echter meent B. Blokzijl te moeten opmerken. In een artikel, geplaatst in „Werkend Nederland“, no. 56, schrijft hij over het blijkbaar ook hem zo dierbare onderwerp van de éénheid. Hij doet het in dit artikel voorkomen, alsof de éénheid der arbeidersklasse slechts mogelijk is, via de weg der eenwording van vakverenigingen. Over de eenheid der arbeidersklasse op de grondslag der bedrijfsorganisatie spreekt hij niet. Hij vermeldt nadrukkelijk er ook maar in de verte aan te herinneren, en meent dat de arbeiders uit de E.V.C. even „vergetachtig“ zullen zijn als hij. In werkelijkheid echter moet hij, omdat hij de fusie wil, wel andere geluiden laten horen dan vroeger. Want doet het voor te stellen, alsof de eenheid in de arbeidersbeweging slechts mogelijk is, indien er eenheid in de vakbeweging komt, wordt tegelijkertijd de noodzaak van het aanvaarden van de „Stichting van de Arbeid“ aan de orde gesteld. Dit is de reden, waarom B. Blokzijl er bewust vanaf ziet over bedrijfsorganisatie te spreken. Overigens doet hij het voorkomen, alsof de „neen“-stemmers menen, dat eenheid der arbeidersklasse mogelijk is, zonder organisatie der arbeiders. Hij citeert op een zeer onbehoorlijke wijze slechts een stukje van datgene, wat iemand op een congres in de loop van zijn betoog heeft gezegd. Deze spreker meende n.l. dat de eenheid der arbeidersklasse in de strijd wordt geboren. Blokzijl neemt dit als uitgangspunt om, op overigens onbeholpen wijze te demonstreren, dat de „neen“-zeggers geen strijd wensen te voeren om deze eenheid organisatorisch tot stand te brengen. Blokzijl stelt het hierbij verder zo voor — en hij meent misbruik te kunnen maken van zijn veronderstelde invloed op een bepaalde groep arbeiders — alsof de oppositionele elementen in de E.V.C. met een in hun „fantastie bestaand speciaal geschapen mensenmateriaal“ werken.

Indien deze voorzitter van de E.V.C. zich echter nog eens zou herinneren, dat de E.V.C. groot geworden is door de moeizame arbeid van juist diegenen, die strijd hebben geleverd, niet alleen door middel van het overtuigend woord te laten horen, dan zou het hem uit de aard niet in het jongelingshoofd zijn opgekomen, dergelijk beledigende opmerkingen tegen strijdbare en offerend arbeiders uit te spreken. Zoveel lijdzaamheid en tactisch inzicht om met strijdbare arbeiders om te gaan heeft deze door de C.P.N. gebombardeerde „onafhankelijke socialist“ blijkbaar niet. Hij draaft maar in zijn onstuimige drang naar de fusie met het N.V.V. door en ziet en weet niet, dat zijn populariteit door dergelijke artikelen juist in versnelde mate terugloopt. Maar, zoals wij reeds in een voorgaand artikel in „Spartacus“ hebben geschreven, is dit juist de noodzakelijke ontwikkeling, die de leiders van de E.V.C. moeten doormaken, willen zij door de leiders van het N.V.V. geaccepteerd worden. Zij moeten bereid zijn zich gehaat te maken onder de arbeiders. Dit is de voorwaarde voor de eenheid der vakverenigingen in de top.

Overigens geeft deze voorzitter al weer blijk geen inzicht in het karakter van het N.V.V. te bezitten. Dit blijkt uit zijn opmerking, dat „wij“ haar strijdbaar moeten maken. Hij ziet echter niet, dat deze organisatie in feite een onderafdeling is van het Ministerie van Sociale Zaken. Een dergelijk apparaat gaat geen fusie aan met de E.V.C.,

waarvan de leiding al niet van te voren bewezen heeft volledig aan de kart van de regering te staan. Daarom ook is het N.V.V. zo huiverig om alleen maar op de grondslag van het fusie-rapport met de E.V.C. in zee te gaan. Het N.V.V. eist praktisch optreden van het bestuur van de E.V.C. In „de strijd“ tegen de arbeiders moet zij blijk geven van haar bereidheid om met het N.V.V. samen te werken. Dit is ook de reden waarom het N.V.V. na elke door de E.V.C. gedane concessie steeds weer meer en nieuwe bewijzen van haar betrouwbaarheid wenst. In haar angst om zich met de linkse arbeiders te compromitteren, is zij nooit verzadigd in het krijgen van zekerheden.

Overigens zouden wij de opmerking willen maken, dat naast de fusie tussen de E.V.C. en het N.V.V. nog een andere fusie mogelijk is. Zoals bekend is tussen de Partij van de Arbeid en het N.V.V. een breuk, die reeds daadert vanaf de eerste tijd na de bevestiging. Een ieder herinnert zich nog op welk een felle wijze Koois Vorrink tegen het N.V.V. fulmineerde. Van een nauw samenwerken tussen de „Partij van de Arbeid“ en het N.V.V. is nog niet veel gebleken. Maar zeker mag worden verwacht, dat een zo belangrijke regeringspartij, evenals de K.V.P. een basis moet hebben in de vorm van een aan haar ondergeschikte vakvereniging. De tactiek van de bestuursleden van het N.V.V., die overigens alle goede leden van de „Partij van de Arbeid“ zijn, kan zeker hierin bestaan, de besprekingen met de E.V.C. te gebruiken om bepaalde machtsmiddelen bij de onderhandelingen met de „Partij van de Arbeid“ te hebben. Gaat intussen de samenwerking met de „Partij van de Arbeid“ noch de fusie met de E.V.C. door, dan is — beken vanaf het standpunt van het N.V.V. — niets gebeurd. Van de besprekingen met de „Partij van de Arbeid“ is niets naar buiten uitgelekt, terwijl de eventueel afgebroken onderhandelingen met de E.V.C. altijd ten gevolge hebben, dat de verwar-

ring in de rijen van deze jonge organisatie is toegenomen. Dit alles zit aan de fusie tussen E.V.V. en N.V.V. vast. Er is geen sprake van een eenheid in de arbeidersklasse, ook al zou de fusie succes hebben. Het enige resultaat is slechts dat er in plaats van „neen“-zeggers, in het nieuwe verbond slechts „ja-klappers“ zullen zijn.

Dat Blokzijl bewust op een dergelijke bond aanstuurt, blijkt uit enkele kort geleden door hem gemaakte opmerkingen. Zo zei hij, dat de oprichting van de E.V.C. na de bevrijding nodig was, omdat vóór de oorlog de vakbeweging in handen was van hen, die bewust het strijdbare deel van het N.V.V. liquideerden.

Indien de lezer van dit artikel deze alinea niet duidelijk vindt, kunnen wij er niets aan doen. Het bovenstaande heeft de heer Blokzijl gezegd. Dit was dus een van de bestaansredenen van de E.V.C. Volgens hem — dit is in elk geval de consequentie van zijn betoog — zijn er dus sedert eenige maanden veranderingen ingetreden in het hoofdbestuur van het N.V.V., waardoor het wenselijk zou zijn de E.V.C. als aparte organisatie op te heffen. Voor zover wij echter weten, zijn, behalve dan de goede elementen, die er juist n i e t meer in zitten, alle oude vooraanstaande bestuurders nog w e l aanwezig. Wij hebben — dat zal zeker wel het geval zijn met bijna alle E.V.C.-arbeiders — nog niet kunnen nagaan, waarin de verandering ten goede eigenlijk schuilt. Dit komt o.a. ook tot uitdrukking in het feit, dat het N.V.V. de fusie steeds slepende houdt. Ook dit werd door Blokzijl toegegeven.

Uit bovenstaande opmerkingen blijkt wel duidelijk, dat het met de fusie nog lang niet in orde is. Dit vindt zijn weerslag onder de leden van de bond zelf. Daarom is het nodig, dat de „ja-zeggers“, die nu wel zien welk spel met hen wordt gespeeld, zich bij de „neen-“zeggers aansluiten. En daarom is het nodig, dat de „neen-“zeggers hun houding tegen het hoofdbestuur nader bepalen.

De afloop van de staking in Antwerpen

(Vervolg van pagina 3)

het reformistische maar vooral de Stalinistische partij, zijn geweest, die de strijd van de arbeiders hebben gebroken. Wat de vorige week bijna onmogelijk leek, dat deze zo hoopvolle strijd zonder meer verloren zou gaan, dat is de stalinisten gelukt.

Grote verbittering heerst vanzelfsprekend onder de Antwerpse dokwerkers, om maar niet te spreken van de geest die de Brusselse en Gentse stakers moet bezielen.

Gaan wij als buitenstaander na hoe dit mogelijk is geweest dan komen wij tot de volgende conclusies.

Hoezeer ook strijdwill bij de Antwerpse dokkers aanwezig was, hoezeer zij ook meermaals in deze strijd toonden, nieuwe wegen te willen bewandelen, die in de tegenwoordige verhoudingen noodzakelijk zijn, de fouten uit het verleden en de gehechtheid aan oude organisaties, maakten het hun vijanden mogelijk hun op deze zwakke punten te treffen.

Het zij verre van ons de stakers zonder meer te becrisiseren. Maar wij allen, en ook zij, moeten steeds uit de opgedane er-

varingen nieuwe leringen voor de verdere strijd trekken.

De stakers hebben begrepen, dat alleen in de uitbreiding van het conflict kracht kon worden gevonden. Maar zij begrepen nog niet, hoe zij, door de uitbreiding van de staking tot een landelijk conflict onvermijdelijk in botsing moesten komen met de kapitalistische opbouwpolitiek van de Stalinisten.

In het bijzonder voor de ministers van de Communistische partij was de staking een doorkruising van hun politiek.

Onder deze omstandigheden kan een strijdende massa de leiding van de actie noch in handen geven van de vakorganisatie noch in handen van stalinisten, omdat ieder arbeidsconflict in zich draagt 't conflict tussen kapitalistische opbouw en strijd om het communisme.

Hetfeit, dat dit niet voldoende werd doorzien, uitte zich in de poging om de leiding van de staking op te dragen aan de bestuurders van de vakbond. Het moet zo zijn geweest, dat de stalinisten deze afhankelijkheid aan de vakbond hebben gestimuleerd en benut, om het enige daarvan te verwachten resultaat te bereiken: het omhalsbrengen van de staking.

Dit funeste optreden werd hun makkelijk gemaakt, doordat de stakers te weinig organisatie in hun actie bracht. De uit-

Tussen Regge en Dinkel

Donderdagavond 12 September belegde de Ned. Bond van Militairen tezamen met de Enschedese Huisvrouwenbond een protestvergadering tegen de uitzending van dienstplichtigen naar Indonesië. Voor een evoville zaal voerden verscheidene sprekers en spreeksters het woord. Er werd gesproken namens de Huisvrouwenbond en namens de A.N.J.V.

Voor de Ver. „De Vredestichters“ werd een brief voorgelezen van Prof. Pootjes. De voorzitter van de Ned. Bond voor Militairen en een Indonesiër voerden eveneens het woord. Het was dus een bonte verscheidenheid van sprekers en spreeksters. Het had naast vele nadelen het voordeel, dat daardoor de kwestie van verschillende kanten werd belicht. Prof. Pootjes deed voornamelijk de juridische kant naar voren komen, en stelde de grondwetverkrachting in het daglicht. De ene spreker liet voornamelijk de onmenselijkheid van deze oorlog naar voren komen, en betuigde dat alle arbeidersvrouwen bij eventuele actie van de soldaten achter hen zouden staan. De andere spreker legde het zwaartepunt meer op de betekenis van de strijd, die nu gevoerd moest worden tegen de uitzending en voor de anti-militaristische strijd in het algemeen. Zij zag deze beweging als een voorpostengevecht

van de grote strijd, die onvermijdelijk komen moet wil het uitbreken van een nieuwe wereldoorlog worden voorkomen. De Indonesiër verdedigde het Indonesische standpunt van de Sjahrirs, terwijl de spreker namens de Bond van Militairen meer de nadruk legde op de schending van de democratische rechten.

Na de pauze werd o.a. nog een brief voorgelezen, door het gehele personeel van de firma I. Rozenaal aan den Minister gezonden.

De verschillende sprekers vonden een dankbaar gehoor. Vooral toen naar aanleiding van een schriftelijk ingediende vraag de mogelijkheid van een algemene werkstaking naar voren werd gebracht, gaf de vergadering ondubbelzinnig blijk van haar strijdbaarheid.

Men kan dan ook met voldoening op deze goed geslaagde bijeenkomst terugzien en de hoop uitspreken, dat men overal in het land bereid is met zoveel enthousiasme te strijden voor een goede zaak. Dan is er inderdaad een nieuwe geest aan het groeien onder de mensen.

De vergadering werd opgeluisterd door de aanwezigheid van een behoorlijk aantal gewone en militaire politie; we zullen maar zeggen: om de democratie te beschermen.

Het geluk der Arbeiders

In het Zomerkamp heeft het mij getroffen hoevelen er gevoelig waren voor de dichtelijke uitingen van verlangen naar gemeenschap onder de mensen, zoals deze, in uitgezochte, bij elkaar passende, edichten, door een paar kameraden werden gebracht. Thuisgekomen heb ik deze en andere poëzie weer gelezen en het trof mij sterk nog eens te merken welk een schat aan cultuurbezit hierin door onze grote communistische dichters is verwerkt.

Met gebruikmaking van de zuivere elementen van de burgerlijke cultuur en van oudere culturen, hierop steunende en voortbouwende, hebben zij ons wezenlijke bijdragen gegeven voor een komende communistische cultuur.

Maar bovenal hebben zij vorm gegeven ook aan ons verlangen naar vrijheid en zuiverheid, naar schoonheid en kennis. Dat is een niet genoeg te waarderen nalatenschap, waarvan iedere arbeider moet trachten te genieten.

Het meest waardevolle in het werk van de grote dichters vind ik hun pogen om te komen tot een gesloten wereld- en levensopvatting.

Met hun woordkunst trachten zij mede uit innerlijke drang van wetenschap, kunsten en wijsbegeerte een nieuw kunstwerk te maken, dat zou kunnen voldoen aan het verlangen van de communistische arbeiders naar een eigen opvatting van de verschijnselen om hen heen, van de mensen en hun maatschappij, van de aarde en de wereld. Want velen van hun gevoelens dat de bevrediging van hun geestelijke behoeften op dit punt hun de kracht en het evenwicht zullen schenken, die onontbeerlijk zijn in de dagelijkse strijd voor het communisme.

Tegelijk echter met deze gedachten kwam de bittere erkenning dat ik bij het herlezen van de grote dichters niet alles kon doorvoelen, genieten en begrijpen wat zij mij willen leren kennen, doen genieten en laten voelen. Hun pogingen mij gelukkiger rijker en krachtiger te maken lijden schipbreuk op mijn gebrekkige kennis, mijn onvolwassen gevoel, mijn ontoereikend schoonheidsbesef.

De levensomstandigheden van verreweg de meeste arbeiders waren voorheen en zijn ook thans bij uitstek geschikt hen alle werkelijke geluk te onthouden en bovendien ook nog het geloof aan het geluk der mensen op aarde te ontnemen.

Het verlangen naar het geluk, dat voor een voornaam deel is verlangen naar werkelijk cultuurbeleving, laat zich echter niet uitroepen.

Ik wil niet proberen na te speuren waarin dit onuitroebbare verlangen zijn taale wortels heeft en evenmin trachten weer te geven de vele voorstellingen van geluk, zaligheid die thans gemeengoed zijn. Zonder beperking van het onderwerp zou ik het mij gestelde doel niet bereiken.

Laten we een paar punten voorstellen. Als communisten verlangen we naar de gemeenschap onder de mensen. Een voornaam beleving hiervan is thans de gemeenschappelijke afkeer van bestaande verhoudingen, van verlegening en bederf, van valsheid en bedrog, lelijkheid en bekrompenheid. Veel meer echter moet het gemeenschapsverlangen verwerkelijk worden door het bezit van gelijke opvattingen en idealen over de voornaamste kanten van het leven. Voorts in het gezamenlijk genieten van wat aan zuivere schoonheid te genieten valt in deze wereld.

Maar bovenal door het gemeenschappelijke werken en strijden voor het communisme.

Het is een vanzelfsprekend iets, dat het geluk van onze klasgenoten, van de arbeiders, onze volle belangstelling heeft. Het werken van iedereen communist is buiten zijn beroepsarbeid geheel hierop gericht en wordt immer gedragen door het verlangen hiearaan te werken.

Kan hij in het beroepswerk zich in het algemeen slechts hoeden voor het verrichten van direct arbeidersvijandig werk, zodra de loonarbeid is geëindigd kan hij aan het werk beginnen dat uitsluitend het heil van zijn klasgenoten beoogt. De communist zal dus alle tijd en alle kracht die hem door de kapitalistische exploitatie wordt gelaten of die hij als het ware achter weet te houden, aanwenden voor de veelzijdige strijd voor het communisme.

Is de dagelijks weerkerende loonarbeid zwaar en zijn de ketenen moeilijk te dragen, de vrijwillige arbeid voor de nieuwe maatschappij vergt het uiter-

ste van den vermogens van den communistische arbeider.

Dat begint reeds als hij zich bewust begint te worden van zijn positie als arbeider, zijn plaats in zijn klasse gaat zien en de plaats zijner klasse in de maatschappij. Niet alleen omdat hem dan gevaren gaan dreigen van vijandige machten, maar omdat hij allereerst zichzelf, zijn geest, zijn karakter, zijn gevoelens, zijn bekwaamheden moet vormen, scholen en ontwikkelen.

Want weliswaar zal in de openlijke klassebotsingen onder verhoogde spanning, tijdens grotere gemeenschap tussen de arbeiders, zijn vorming gemakkelijker en sneller verlopen, deze beperkt zich dan tot speciale, noodzakelijke gebieden.

De zelfopvoeding tot communist vereist volhardende, offerende arbeid. Naast de loonarbeid en de daarmee samenhangende praktische strijd naast het organisatorische werk in zijn politieke organisatie moet hij kracht en tijd vinden zijn kennis uit te breiden, zijn inzicht te verdiepen, zijn begrip te verruimen, zijn karakter te verbeteren. Van een slecht opgevoede, onwetende arbeider moet hij niet slechts een behoorlijk mens worden, hij moet er naar streven een communist te zijn.

Als lid van een klasse, die thans oprijst uit de verwording van een eeuwenlange knechtschap, moet hij zijn sluimerende vermogens, die inplaats van gewekt te worden en tot ontplooiing te zijn gebracht, verstikt zijn en vertrappt geworden, uit eigen wilskracht redden, opwekken, verzorgen en tot wasdom brengen. Dit vereist taale zelfwerkzaamheid. Maar in dit pogen en in het vallen en weer opstaan, in ontmoediging en weer moed scheppen, ligt een groot stuk persoonlijk geluk voor den communistisch gezinden arbeider.

Als een voornaam voorwaarde voor het geluk zie ik voor ons het verwerven en uitbouwen van een wereld- en levensbeschouwing, die wetenschappelijk en wijsgerig op de hoogte van zijn tijd is en bovendien heenwijst naar een nieuwe tijd.

EEN BEROEP OP UW HULP

Er is door allerlei omstandigheden een achterstand ontstaan in de inning van abonnementsgelden. Die achterstand willen wij inlopen.

Wij begrijpen echter het bezwaar voor velen, om een aangeboden postkwitantie voor twee, en soms zelfs voor drie kwartalen, ineens te voldoen.

Daarom vragen wij allen die nog iets verschuldigd zijn, het bedrag in totaal of b.v. reeds één kwartaal over te maken.

Liefst per postwissel. Desgewenst ook per postgiro op rekening 168797 van de Uitgeverij De Vlam. Wilt U, in geval U niet het geheel betaalt, even meedelen wanneer het resterende wordt voldaan?

Wanneer wij geen nader bericht ontvangen op dit verzoek, nemen wij de vrijheid binnenkort over het gehele bedrag per postkwitantie te disponeren.

DE ADMINISTRATIE.

Parool 17 Sept.

EEN KAREL DOORMANSTRAAT

Ten einde ook in Amsterdam de herinnering levendig te houden aan den man die in de slag in de Java-zee op 27 Februari 1942 leiding heeft gegeven, stellen B. en W. voor in de zeeheldenbuurt (bij Adm. de Ruyterweg) de naam „De Zeven Provinciënstraat” te wijzigen in: „Karel Doormanstraat”. Een schandvlek uitgewist.

Tijdens het werken hieraan leren wij onze eigen aard kennen en komen de goede eigenschappen tot ontplooiing. Uit het vrijwillig gebruik hiervan ten bate van de medemens ontstaat het bewustzijn van een gewaardeerd en bruikbaar kameraad te zijn in de gemeenschap.

De arbeider wien is bijgebleven het verlangen naar geluk en die iets heeft veroverd van de voorwaarden hiertoe, kan deze in zijn beroep niet omzetten in werkelijk geluk. Hij probeert het dan in de enge familiekring, in de beoefening van allerlei liefhebberijen, in alle mogelijke clubs en verenigingen.

Hij zal bemerken dat hiearaan niet de bevrediging ligt van het verlangen naar werkelijke gemeenschap met de mensen, naar blijvend nuttige toepassingen van zijn vermogens en een voortgaande groei hiervan.

Hij zal ervaren dat alle goed bedoelde pogingen onvoldoende zijn en afstuiten op de grondslagen van de burgerlijke, kapitalistische maatschappij of dat zijn werk de mensen helpt verzoenen met de uitbuiting en zijn gevolgen.

Grote massa's komen noodgedwongen in verzet en binden openlijk de strijd aan met de onderdrukkers. Het is het voorspel van de grote strijd om het communisme, het is het begin van de zelfbevrijding van loonslavernij. Eerst als deze strijd is uitgestreden en de macht in de maatschappij in handen aller werkers ligt, is de tijd gekomen dat de arbeider al zijn capaciteiten moet gebruiken in de maatschappij, in zijn maatschappij.

Nu moet ieder die wil dat de mensheid eens deze vreugde zal smaken, zijn kracht geven aan de rechtstreekse strijd tegen het kapitalisme en voor het communisme.

Hierin is reeds nu het geluk te verwerven door de gemeenschappelijke arbeid, die het karakter draagt van een edele strijd om het geluk aller mensen.

Hierin beleeft de arbeider reeds de gemeenschap met gelijken, hierin wint hij aan kennis, ontplooit hij zichzelf, groeit hij naar volkomenheid. Ondanks alle mogelijke teleurstelling ligt het geluk der arbeiders in het voeren van de veelzijdige strijd om de communistische gemeenschap.

Heeft u het intekenformulier reeds ingevuld voor het in October verschijnende boekwerk

„De Arbeidersraden”?

Wilt U er aan denken, dat de intekening tegen de belangrijk gereduceerde prijs slechts wordt aanvaard wanneer formulier en geld vóór 20 October zijn ingekomen?

Ziet de aankondiging in Spartacus van 14 September.

Doe het nu! Doe het Nu!

Adres: Mej. L. A. de Beer, Zeilstraat 56, Amsterdam W, Gemeentegiro Amsterdam rekening B2319. Bij gebruikmaking van postgiro, onder omschrijving van vorenbedoelde rekening, storten op postrekening no 13500 v. d. Gem. Girodienst.

ARBEIDERSCHOOL

Nog niet opgegeven voor de Esperanto-cursus? Doe het dadelijk! Adres: V.S.V. Beursstraat 17.

V.S.V.

Vergadering: Maandag 23 September s avonds 8 uur. Gebouw de Arend, Breuwerstraat

Onderwerp: De Spartacus-gedachte en de huidige verhoudingen.

28 Sept. 1946

Prijs 15 cent

6e Jaargang - No. 39

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur: TJEERD WOODSTRA

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.: postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II. Alle gelden naar Uitgeverij „De Vlam” postgiro 168797 te Amsterdam

BYRNES verlaat de slapende conferentie

De Vredes conferentie te Parijs duurt voort. Om dit te kunnen constateren hadden we meer nodig, dan alleen maar de krant in te kijken, we moesten hem lezen ook. Want slechts uit zijdelings opmerkingen blijkt, dat de conferentie nog voortduurt. De Amerikaan Wallace o.a. heeft gezegd, „geen verklaringen meer te zullen afleggen, alvorens de conferentie te Parijs is geëindigd”. De pers geeft geen berichten meer over de conferentie; er bestaat geen belangstelling meer voor, noch bij de persmensen, noch bij het publiek.

Waarom zou het ook? Gebleken is, dat de Vrede er niet gemaakt kan worden. Wel te verstaan, de vrede tussen de overwinnende landen. Dat de verslagen landen onderworpen en hun bevolkingen en bezittingen als buit moesten worden aangezien, daarover was men het eens. Om dat te beslissen had men geen vredesconferentie nodig.

De heersende klasse kent geen vrede met diegenen, die ze heeft verslagen. Wanneer zij in eigen land de „klassenvrede” nastreeft, vat zij deze op als een politiek middel om de onderworpenen er onder te houden.

Daarom behoren ook alle wensen, die van de Parijse conferentie een vrede, zonder meer, — een vrede tussen de volken en mensen — verwacht hebben, in het rijk der fantasieën.

In Parijs werd een poging gedaan om uit te maken, aan wie de verslagen landen onderworpen moesten zijn; en het is bij een poging gebleven.

Voor een reeks van landen is dat reeds door oorlogshandelingen zelf beslist. Bijvoorbeeld door Roemenië, Bulgarije en Hongarije, waar het land door het Russische leger bezet werd en de Russische regering de lakens uitdeelt.

De Parijse conferentie bood aan de Westerse landen de gelegenheid om van Rusland de erkenning van oude kapitaalsrechten te vragen. Ook om nieuwe wegen en mogelijkheden voor eigen, westerse,

kapitaals ontwikkeling in deze landen vrij te krijgen.

Om er handel te kunnen drijven, fabrieken te installeren, en, om dit alles tot een geheel te kunnen verbinden: de vrij scheepvaart op de Donau. Een netwerk van Westers kapitalistisch bedrijf dus in Zuid-Oost-Europa.

Het is de weg, die het Westerse kapitaal gewoon is te gaan, als het zich de arbeidsopbrengst van de bevo'king wil toe-eigenen. Zijn manieren om in de buit te delen.

Maar dit vloekt met het systeem van uitbuiting dat door Rusland wordt toegepast. De Russische uitbuiting geeft aan de Staat het monopolie over de productie, de handel en het verkeer. Elk „vrij” kapitalistisch bedrijf zou het staatsmonopolie doorbreken.

Rusland op zijn beurt kreeg er aanspraak op een deel van de buit uit Italië te halen. Het kreeg 100 miljoen dollar toegevoerd, die Italië moet betalen.

Verder deed de conferentie dienst om de grensconflicten tussen de grote machten bij te leggen. Alleen in de kwestie Triëst is het tot een tijdelijke oplossing gekomen door er een internationale zone in te richten. Een oplossing, die van Russische zijde onmiddellijk weer wordt aangetast.

Alle ander grensgeschillen, o.a. in en om Griekenland, om de Dardanellen, om Turkije enz., bleven hangende.

Men heeft zich kunnen overtuigen van het feit, dat overeenkomsten van blijvende aard tussen de grote overwinnaars onmogelijk zijn.

Noodoplossingen hier en daar kunnen worden gevonden en moeten ook worden gevonden, of anders zou het sluimerende conflict tot een openlijk worden en de

wapenen hun beslissende woord spreken. Maar een „vrede” tussen de overwinnaars zelfs een opdelen van de buit, blijkt onmogelijk.

Denken we terug aan de weken die achter ons liggen, waarin de conferentie werd voorbereid, waarin de grote trom werd geroerd in de wereldpers, toen de vooraanstaande politici van alle landen met een grote staf personeel naar Parijs togen, en denken we aan de honderdtallen van journalisten, die klaar stonden om wat er zou gebeuren, aan de wereld mede te delen, den is het een bedroevend resultaat.

Er zijn veel en wel eens scherpe redevoeringen gehouden; de pers van de gehele wereld was er vol van. Maar gaandeweg verslapte de belangstelling, zowel bij het publiek als bij de grote acteurs op de conferentie, als in de pers. De grote staatslieden verdwenen de één na de ander en lieten hun vertegenwoordigers achter. De pers vertoonde minder en minder belangstelling en geeft er ten slotte helemaal geen berichten meer van. Is het te verwonderen, dat de conferentie zachtjes aan in slaap is gedommeld? dat de voorzitter van de conferentie, die tijdens de zitting in slaap gevallen was (zoals de foto in de pers laat zien) reeds vroegtijdig gedemonstreerd heeft welk lot de conferentie was beschoren?

De grote acteurs in de wereldpolitiek hebben een ander terrein voor hun werkzaamheden opgezocht.

De minister van buitenlandse zaken van de U.S.A. is naar Stuttgart gegaan, waar hij in een goed voorbereide bijeenkomst van militaire, politieke en andere autoriteiten uit het bezette land het programma heeft ontvouwd, dat Amerika van plan is in Duitsland te verwerkelijken.

Volgens dit programma zou Duitsland zo spoedig mogelijk een eigen regering krijgen; het bezettingsleger zal worden beperkt en het land zal weer gelegenheid krijgen een economisch leven op te bouwen. Leest men verder wat er in de pers wordt vermeld, dan begrijpt men niet, dat er zo een drukte van gemaakt wordt. Er zijn wel eens meer uitlatingen in deze geest gedaan en ze hadden verder geen veranderingen in de toestand tot gevolg.

Het is niet in te zien waarom de redevoering van Byrnes hierop een uitzondering zou maken. Bovendien hebben we

UIT DE INHOUD:

1. Werkstaking in Amsterdam.
2. Nogmaals de liquidatie der E.V.C.
3. Onwaarschijnlijke leuzen.
4. Jekulten en Democratie.